

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مدیریت ریسک و تفکر استراتژیک

تالیف:

محمد رضا معلم



انتشارات موجک (ناشر دانشگاهی)



سرشناسه: معلم، محمدرضا، ۱۳۵۳- Moallem, Mohammad Reza
عنوان و نام پدیدآور: مدیریت ریسک و تفکر استراتژیک / تالیف محمدرضا معلم.
مشخصات نشر: تهران: انتشارات موجک (ناشر دانشگاهی)، ۱۴۰۱.
مشخصات ظاهری: ۱۰۰ ص.: جدول، نمودار (رنگی).

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۹۴-۴۶۷-۵

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: کتابنامه: ص. [۹۹]-۱۰۰.

موضوع: مدیریت ریسک

Risk management: موضوع

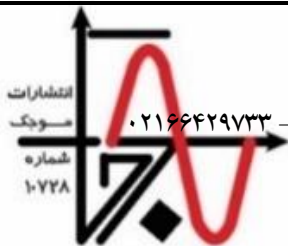
موضوع: برنامه‌ریزی راهبردی

Strategic planning: موضوع

رده بندی کنگره: HD۶۱

رده بندی دیویی: ۶۵۸/۱۵۵

شماره کتابشناسی ملی: ۸۸۳۲۵۷۰



انتشارات موجک (ناشر دانشگاهی)

واتساپ: ۰۹۳۶۳۰۳۱۲۵۸ کانال: telegram.me/mojak1

تلفن مرکز بخش: ۰۲۶۳۲۷۰۵۳۱۸ - ۰۲۶۳۲۷۰۲۶۵۹ - ۰۲۱۶۶۱۲۷۵۹۳ - ۰۲۱۶۶۴۲۹۷۳۳

ایمیل: mojakpublication@yahoo.com

سایت: www.mojak.ir اینستاگرام: mojakpublication

عنوان: مدیریت ریسک و تفکر استراتژیک

تالیف: محمدرضا معلم

مشخصات ظاهری: ۱۰۰ صفحه، قطع وزیری

چاپ اول: تابستان ۱۴۰۲، تیراژ: ۵۰۰ جلد

قیمت: ۱۸۲۰۰۰۰ ریال، شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۹۴-۴۶۷-۵

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر برای انتشارات موجک محفوظ است. هیچ شخص حقیقی و حقوقی حق چاپ و تکثیر این اثر را به هر شکل و صورت اعم از فتوکپی، چاپ کتاب و ... را ندارد. متخلفین به موجب بند ۵ ماده قانون حمایت از ناشرین تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

تقدیم به:

همسر عزیزم

که سالیان سال در کنارم با همه سختی‌ها حضور داشت
و اگر حمایت‌هایش نبود قطعاً موفقیتی هم حاصل نمی‌شد

به فرزندانم

که امیدبخش زندگی من بودند

به روح پدر و مادر گرانقدرم

که سال‌هاست با خاطراتشان به سختی سر می‌کنم

محمد رضا معلم

محمدرضا معلم

کارشناس و مشاور در صدور و خسارت بیمه‌های تجاری

سال ۱۳۷۹ وقتی که حدوداً ۲۶ سال سن داشتم به طور اتفاقی وارد یک شرکت خدمات بیمه‌ای شدم و با همه سختی‌ها به خاطر نداشتن سابقه کار و مدرک مرتبط شروع به کار کردم زمان طی شد و به فراگیری بیمه از خواندن کتاب و جزوه و تماس‌های بسیار با کسانی که در این زمینه فعالیت داشتند پرداختم که حاصل این حدود ۲۳ سال فعالیت در زمینه بازاریابی و فروش بیمه به صورت خلاصه و تیتروار بشرح زیر می‌باشد:

* شروع کار بیمه‌ای از سال ۷۹ به عنوان کارمند در شرکت سپاهان کوشاور نماینده بیمه آسیا تا سال ۸۳

* مسئول صدور و متصدی باجه و مدیر داخلی شرکت سپاهان کوشش از سال ۸۳ تا ۸۵

* نماینده بیمه آسیا از سال ۸۵ تا ۸۷

* موسس و رئیس هیئت مدیره شرکت صباحافظ نقش جهان (نماینده بیمه آسیا) از سال ۸۷ تا

۹۱

* مدیرعامل و رئیس هیئت مدیره شرکت آسایش ماندگار پاسارگاد (نماینده بیمه پاسارگاد) از

سال ۹۱ تا کنون

* نماینده برتر بیمه پاسارگاد از سال ۱۳۹۴ تاکنون

* رئیس انجمن صنفی نمایندگان بیمه پاسارگاد استان اصفهان از بدو تاسیس سال ۱۴۰۰ تا

کنون

مدارک تحصیلی و دوره‌های گذرانده شده:

* دکتری حرفه‌ای بیمه از موسسه آموزش عالی بهار تهران (IDBA)

* کارشناسی و کارشناسی ارشد مدیریت بیمه از دانشگاه آزاد اسلامی

* دارای گواهی حرفه‌ای مدیریت سطح یک و دو از بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران

* طی دوره بیمه‌های بازرگانی در مدیریت صنعتی

* مولف کتاب استراتژی بیمه اتکایی در بازار بیمه‌های غیر زندگی

- * عضو پژوهشکده بیمه
- * عضو کارگروه اتومبیل پژوهشکده
- * عضو انجمن حرفه‌ای صنعت بیمه
- * عضو انجمن علمی بازاریابی ایران
- * عضو انجمن مدیریت ایران
- * مشاور شرکت‌ها و کارخانجات تولیدی و صنعتی استان اصفهان
- * مشاور کانون و انجمن‌های صنفی شرکت‌ها و موسسات حمل و نقل استان اصفهان

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

پیش گفتار..... ۱۳

فصل اول: کلیات ۱۵

۱-۱ تشریح موضوع کتاب ۱۵

۲-۱ اهمیت موضوع ۱۷

۳-۱ تعریف واژگان کلیدی ۱۸

فصل دوم: تفکر استراتژیک ۱۹

۱-۲ تعاریف تفکر استراتژیک ۱۹

۲-۲ تفکر استراتژیک ۲۳

۳-۲ تفکر سیستمی ۲۴

۴-۲ جزء نگری ۲۶

۵-۲ تمرکز بر وقایع ۲۷

۶-۲ فرافکنی ۲۸

۷-۲ دام تفکر دوگانه ۲۹

۸-۲ تفکر قالبی ۳۰

۹-۲ توجه به علائم به جای علل ۳۱

۱۰-۲ تفکر تحلیلی ۳۲

۱۱-۲ توجه به کمیت ۳۳

فصل سوم: الگوهای تفکر استراتژیک ۳۵

۱-۳ کارکرد تفکر استراتژیک ۳۵

۲-۳ مفهوم و فرآیند شکل‌گیری تفکر استراتژیک ۳۶

۳-۳ مدل ساختاری تفسیری عناصر تفکر استراتژیک ۳۸

۴-۳ مزایای تفکر استراتژیک ۳۹

۵-۳ چالش‌ها و موانع تفکر استراتژیک ۳۹

۶-۳ الگوهای تفکر استراتژیک ۴۰

۱-۶-۳ الگوی عناصر تفکر استراتژیک (جین لیدکا) ۴۰

۲-۶-۳ الگوی نوآوری استراتژی (گری هامل) ۴۳

۳-۶-۳ الگوی گزینه‌های آینده (پیتر ویلیام سون) ۴۳

۴-۶-۳ الگوی رسوخ تفکر استراتژیک در رفتار (کلب) ۴۴

۵-۶-۳ الگوی پنج فرمان برای تفکر استراتژیک ۴۴

۷-۳ مدل مفهومی توسعه داده شده تفکر استراتژیک از دیدگاه لیدکا ۴۷

۱-۷-۳ نگرش سیستمی ۴۸

۲-۷-۳ عزم استراتژیک ۴۸

۳-۷-۳ فرضیه سازی ۴۸

۴-۷-۳ فرصت طلبی هوشمندانه ۴۹

۵-۷-۳ تفکر در زمان ۴۹

فصل چهارم: مدیریت ریسک ۵۱

۱-۴ تعریف ریسک ۵۱

۲-۴ انواع ریسک ۵۲

۱-۲-۴ ریسک نوسان نرخ بهره ۵۲

۵۲.....	۲-۲-۴ ریسک بازار
۵۲.....	۳-۲-۴ ریسک تورمی
۵۳.....	۴-۲-۴ ریسک تجاری
۵۳.....	۵-۲-۴ ریسک مالی
۵۳.....	۶-۲-۴ ریسک نقدینگی
۵۳.....	۷-۲-۴ ریسک نرخ ارز
۵۴.....	۸-۲-۴ ریسک کشور
۵۴.....	۳-۴ اجزاء ریسک
۵۴.....	۴-۴ ریسک غیر سیستماتیک (غیر بازار)
۵۵.....	۵-۴ ریسک سیستماتیک (بازار)

۵۷..... فصل پنجم: تحقیقات مدیریت ریسک و تفکر استراتژیک

۵۷.....	۱-۵ پیشینه داخلی
۶۱.....	۲-۵ پیشینه خارجی

۶۳..... فصل ششم: مطالعه موردی

۶۳.....	۱-۶ معرفی سازمان مورد مطالعه
۶۳.....	۲-۶ جامعه آماری
۶۴.....	۳-۶ مدل مفهومی
۶۵.....	۴-۶ ابزار گردآوری داده‌ها
۶۶.....	۵-۶ روایی (اعتبار) و پایایی (قابلیت اعتماد)
۶۶.....	۱-۵-۶ تعیین روایی محتوای پرسشنامه
۶۸.....	۲-۵-۶ تعیین پایایی محتوای پرسشنامه

۷۱..... فصل هفتم: یافته‌ها

۷۱	۱-۷ تجزیه و تحلیل داده‌های توصیفی
۷۳	۲-۷ کفایت نمونه‌گیری
۷۳	۳-۷ آزمون کولموگوروف - اسمیرنف
۷۴	۴-۷ میانگین و انحراف معیار
۷۵	۵-۷ نتایج آزمون‌های مدل‌سازی معادلات ساختاری
۸۲	۶-۷ برازش مدل ساختاری
۸۴	۷-۷ برازش مدل کلی
۸۴	۸-۷ آزمون فرضیه‌ها

۸۹ فصل هشتم: جمع‌بندی

۸۹	۱-۸ نتیجه‌گیری
۹۶	۲-۸ پیشنهادها

۹۹ منابع

۹۹	منابع فارسی
۱۰۰	منابع انگلیسی

پیش‌گفتار

سازمان‌ها دیگر نمی‌توانند با روش‌های معمولی مدیریت و برنامه‌ریزی پاسخ‌گوی تحولات و تغییرات پیرامون خود باشند زمانی‌که نچندان دور مدیریت و برنامه‌ریزی استراتژیک برای سازمان‌ها پدیده نوعی محسوب می‌شد و شرکت در سمینارها و دوره‌های آموزشی مربوطه به دید افزایش دانش و آگاهی انجام می‌گردید ولی در حال حاضر سازمان‌ها مجبورند برنامه‌ریزی استراتژیک را سرلوحه کار خود قرار دهند و از طرف دیگر جهت اجرای آن فرآیندهای مدیریت استراتژیک را جایگزین شیوه قبلی و معمولی مدیریت نمایند تا بهتر بتوانند سازمان را از درون و برون پویا و سرپا نگه دارند، برنامه‌ریزی استراتژیک و حتی پیاده نمودن آن کار زیاد دشواری نیست. آنچه در این راستا مشکل به نظر می‌رسد دوام و پایداری برنامه‌ریزی و مدیریت استراتژیک در سازمان است، تفکر استراتژیک مدیران و کارکنان سازمان تضمین‌کننده این دوام است بنابراین اهمیت ایجاد تفکر استراتژیک در مدیران سازمان خیلی بیشتر از استقرار برنامه‌های استراتژیک می‌باشد. تفکر استراتژیک به عنوان پشتوانه قوی برای اجرا و دوام برنامه‌های استراتژیک سازمان‌ها محسوب می‌شود (اقبالی، ۱۳۹۸).

هدف از تالیف کتاب حاضر بررسی رابطه مدیریت ریسک و تفکر استراتژیک در شرکت‌های بیمه‌ای در بیمه پاسارگاد اصفهان بود. جامعه آماری کتاب شامل کلیه کارکنان و نمایندگان بیمه پاسارگاد اصفهان به تعداد ۲۲۳ نفر بوده است. با توجه به فرمول کوکران تعداد ۱۴۱ نفر با روش نمونه‌گیری تصادفی ساده به عنوان نمونه آماری انتخاب شدند. ابزار گردآوری اطلاعات، پرسشنامه تفکر استراتژیک گلמן (۲۰۰۵) و پرسشنامه مدیریت ریسک بیلندی (۱۳۹۰) شامل ۲۶ پرسش براساس مقیاس پنج درجه‌ای لیکرت بود. در بررسی کیفی روایی محتوا از ۵ نفر از متخصصین و استاد راهنما درخواست شد پس از مطالعه دقیق ابزار، دیدگاه‌های اصلاحی خود را به صورت کتبی ارائه نمایند. جهت بررسی روایی سازه از سه شاخص روایی مدل بیرونی، روایی همگرا و روایی

و اگر استفاده گردید و جهت سنجش پایایی از ضریب آلفای کروناخ و پایایی ترکیبی استفاده شد. نتایج حاصل از کتاب نشان می‌دهد که مدیریت ریسک با تفکر استراتژیک (تفکر سیستمی، تفکر مفهومی، فرصت طلبی هوشمندانه، آینده‌نگری) در شرکت‌های بیمه‌ای (مورد مطالعه: بیمه پاسارگاد اصفهان) رابطه دارد.

شیوه سازماندهی کتاب حاضر به صورت زیر می‌باشد.

فصل اول: کلیات

فصل دوم: تفکر استراتژیک

فصل سوم: الگوهای تفکر استراتژیک

فصل چهارم: مدیریت ریسک

فصل پنجم: تحقیقات مدیریت ریسک و تفکر استراتژیک

فصل ششم: مطالعه موردی

فصل هفتم: یافته‌ها

فصل هشتم: جمع‌بندی

در پایان، بر خود لازم می‌دانم که از همه عزیزان و بزرگوارانی که در مراحل گوناگون آماده سازی این کتاب من را یاری نموده‌اند، صمیمانه تقدیر و تشکر نمایم.

محمد رضا معلم

تابستان ۱۴۰۲

Risk Management and Strategic Thinking

Mohammad Reza Moallem



سازمان‌ها دیگر نمی‌توانند با روش‌های معمولی مدیریت و برنامه‌ریزی پاسخ‌گویی تحولات و تغییرات پیرامون خود باشند زمانی‌که چندان دور مدیریت و برنامه‌ریزی استراتژیک برای سازمان‌ها پدیده‌ی نوعی محسوب می‌شود و شرکت در سمینارها و دوره‌های آموزشی مربوطه به دید افزایش دانش و آگاهی انجام می‌گردد ولی در حال حاضر سازمان‌ها مجبورند برنامه‌ریزی استراتژیک را سرلوحه کار خود قرار دهند و از طرف دیگر جهت اجرای آن فرآیندهای مدیریت استراتژیک را جایگزین شیوه قبلی و معمولی مدیریت نمایند تا بهتر بتوانند سازمان را از درون و برون پویا و سرپا نگه دارند، برنامه‌ریزی استراتژیک و حتی پیاده نمودن آن کار زیاد دشواری نیست. آنچه در این راستا مشکل به نظر می‌رسد دوام و پایداری برنامه‌ریزی و مدیریت استراتژیک در سازمان است، تفکر استراتژیک مدیران و کارکنان سازمان تضمین‌کننده این دوام است بنابراین اهمیت ایجاد تفکر استراتژیک در مدیران سازمان خیلی بیشتر از استقرار برنامه‌های استراتژیک می‌باشد. تفکر استراتژیک به عنوان پشتوانه قوی برای اجرا و دوام برنامه‌های استراتژیک سازمان‌ها محسوب می‌شود.

